

UDHËZIM
Nr. 21, datë 14.7.2021

**PËR OPERACIONET E VEÇANTA HIDROKARBURE DHE PARASHIKIMET
FINANCIARE**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe në zbatim të pikës 6, të nenit 8 dhe pikës 7, të nenit 26, të ligjit nr. 153, datë 17.11.2020, “Për regjimin fiskal në sektorin hidrokarbur”, ministri i Financave dhe Ekonomisë dhe ministri i Infrastrukturës dhe Energjisë

UDHËZOJNË:

1. Qëllimi i udhëzimit

Qëllimi i këtij udhëzimi është të miratojë:

- a) dispozita të mëtejshme për përcaktimin e operacioneve të veçanta hidrokarbure;
- b) dispozita për trajtimin e të drejtave të ngjashme hidrokarbure dhe bashkimin e të drejtave hidrokarbure.
- c) dispozita në lidhje me parashikimet financiare në zbatim të nenit 26, të ligjit nr. 153/2020, “Për regjimin fiskal në sektorin hidrokarbur.”

2. Operacionet e veçanta hidrokarbure

“E drejtë hidrokarbure” është e drejta e një personi për të kryer operacione hidrokarbure, duke përfshirë të drejtën e një personi sipas një marrëveshjeje hidrokarbure dhe të drejtën e nënkontraktorit për të cilën zbatohet ligji nr. 153/2020, sipas nenit 2, për të kryer operacione hidrokarbure në emër të një personi tjetër.

Në nenin 8, të ligjit nr. 153/2020, përcaktohen rastet kur një operacion hidrokarbur konsiderohet një operacion i veçantë hidrokarbur. Operacionet hidrokarbure, që i përkasin çdo të drejtë hidrokarbure, përbëjnë një operacion të veçantë hidrokarbur. Në përgjithësi operacione të veçanta hidrokarbure janë ato që kryhen nën një dhe vetëm një marrëveshje hidrokarbure dhe në rastet kur brenda kësaj marrëveshjeje hidrokarbure ka më shumë se një zonë zhvillimi të miratuar nga plane të veçanta zhvillimi, operacionet hidrokarbure, që kryhen në çdo zonë zhvillimi, janë operacione të veçanta hidrokarbure.

Ky përcaktim ka si qëllim krijimin e një sistemi rrethues për të mbrojtur tatimin mbi fitimin në operacionet hidrokarbure dhe për të krijuar mundësi të barabarta kur është fjala për investimet në operacionet e reja hidrokarbure. Qëllimi i sistemit rrethues është të sigurojë që shpenzimet dhe humbjet nga një operacion i veçantë hidrokarbur nuk kompensojnë të ardhurat nga një operacion tjetër i veçantë hidrokarbur ose jo.

Personat që kryejnë operacione hidrokarbure llogarisin dhe paguajnë detyrimin e tatimit mbi fitimin të ndarë për secilin nga “operacionet e veçanta hidrokarbure”. Në mënyrë tipike, kjo është në bazë të kontratës hidrokarbure, si dhe çdo zonë zhvillimore në veçanti, pavarësisht se këto të fundit janë tërësisht ose pjesërisht zonë e kontratës. Pra, në rastet kur në një kontratë është miratuar më shumë se një zonë zhvillimi, secila zonë zhvillimi do të konsiderohet një e drejtë hidrokarbure më vete, pra një operacion i veçantë hidrokarbur.

Duke qenë se, çdo zonë zhvillimi brenda një zone kontrate trajtohet si operacion i veçantë hidrokarbur, atëherë edhe detyrimet fiskale llogariten respektivisht për secilën nga zonat e zhvillimit/prodhimit. Subjektet juridike që gëzojnë të drejtën për të kryer operacione hidrokarbure për efekt të llogaritjes së detyrimit të tatimit mbi fitimin për çdo zonë të vetme zhvillimore, pjesë e

zonës së kontratës, duhet të krijojnë një shoqëri të re, pasi të kenë marrë miratimin nga autoriteti të plan zbulimit dhe zhvillimit për një zonë të kontratës që rezulton me zbulim.

Deklarimi i fitimit të tatueshëm bëhet nga shoqëria e re e krijuar për çdo operacion të veçantë hidrokarbur për fazën e zhvillimit. prodhimit tregtar etj. Subjekti juridik, që gëzon të drejtën për të kryer operacione hidrokarbure, me miratimin nga autoriteti të planzhvillimit për një zonë/bllok të vetme, krijon shoqërinë e re (me pjesëmarrje 100% në kapitalin e kësaj shoqërie të re). Për efekt të deklarimit të fitimit të tatueshëm, subjekti juridik, krijues i shoqërisë së re, transferon nëpërmjet shitjes edhe kostot e operacioneve të fazës së kërkim-zbulimit për zonën/bllokun e vetëm zhvillimor, kjo e fundit objekt i veprimtarisë së tatueshme të shoqërisë së re.

Në rastet kur i kemi të miratuara si zonën e zhvillimit dhe prodhimit brenda zonës së kontratës, atëherë operacionet hidrokarbure që kryhen në zonën e kontratës deri në datën e miratimit dhe të gjitha operacionet e tjera hidrokarbure, pas kësaj date që kryhen në zonën e zhvillimit do të trajtohen si operacione hidrokarbure të kryera në lidhje me të njëjtin operacion të veçantë hidrokarbur.

Nëse jemi në të njëjtën situatë, pra zona e zhvillimit dhe e prodhimit është miratuar brenda zonës së kontratës, por operacionet hidrokarbure që kryhen në zonën e kontratës pas datës së miratimit, kryhen jashtë kësaj zone të zhvillimit dhe prodhimit do të trajtohen si një operacion i ri i veçantë hidrokarbur.

3. Bashkimi i të drejtave hidrokarbure

Kur një rezervuar hidrokarburesh ndodhet pjesërisht në një zonë kontrate dhe pjesërisht në një zonë tjetër kontrate dhe kur ministrisë përgjegjëse për hidrokarburet i duket se mund të arrihet rritje e efektivitetit përmes zhvillimit dhe operimit të përbashkët në atë rezervuar, Ministria ka të drejtën t'i urdhërojë kontraktorët të zhvillojnë dhe operojnë së bashku rezervuarin sipas një marrëveshjeje të lidhur prej tyre për këtë qëllim. Në këto raste operacion hidrokarbur do të konsiderohet një operacion i veçantë hidrokarbur, për të cilin do të përdoret një sistem rrethues për trajtimin e shpenzimeve, të ardhurave dhe deklarimit të tatim-fitimit.

Ky njehsim/bashkim i të drejtave të ngjashme mund të realizohet brenda territorit të Republikës së Shqipërisë ose ndërmjet Shqipërisë me shtetin/tet që kanë të përbashkët një kufi tokësor.

Njehsimi i dy licencave apo zonave kontraktuale, që tejkalojnë kufirin e dy shteteve, njihet me termin njehsim ndërkombëtar. Këto janë shumë herë më komplekse sesa njehsimi kombëtar i përmendur më lart, për arsye sepse ato bashkojnë disa marrëveshje hidrokarbure të drejtuara nga legjislacione të ndryshme. Kështu ato kërkojnë nënshkrimin e një marrëveshjeje nga shtetet pjesëmarrëse, ku midis të tjerave përcaktohen edhe kushtet e njehsimit të licencave.

Kur vendndodhja e një rezervuari hidrokarbur përkon me një kufi ndërkombëtar, cilido nga shtetet mund të kërkojë njehsim, duke qenë se parimi i një sovraniteti të përhershëm ndaj burimeve natyrore do të thotë që shtetet kanë të drejta eksplorimi brenda territoreve të tyre.

4. Parashikimet financiare

Në nenin 26 parashikohet detyrimi i mbajtësit të së drejtës hidrokarbure për të përgatitur parashikime financiare, periudha e raportimit, afatet e raportimit sipas këtij udhëzimi, si dhe penalitetet në rastin e moszbatimit të parashikimeve ligjore dhe nënligjore.

Mbajtësi i së drejtës hidrokarbure duhet që të përgatisë dy herë në vit, parashikimet, për:

i. shumat, burimet, metodat, afatet dhe kushtet e financimit të operacioneve hidrokarbure sipas së drejtës së dhënë me marrëveshjet hidrokarbure;

ii. kostot e kërkimit, vlerësimit, zhvillimit dhe prodhimit;

iii. sasitë e prodhimit dhe kushtet e pritshme të shitjes, veçanërisht në lidhje me çmimin;

iv. marrëveshjet e prodhimit ose të ndarjes së fitimit, duke përfshirë shpërndarjet e pritshme, politikat në të cilat do të bazohen shpërndarjet dhe rendin e përparësisë ndërmjet shpërndarjeve dhe pagesave të tjera (veçanërisht interesi dhe shlyerja e borxhit);

v. tatimet, taksat dhe të ardhurat e tjera që duhet t'i paguhen shtetit shqiptar dhe mënyrën e llogaritjes së këtyre shumave; dhe

vi. çdo informacion tjetër që mund të jetë i nevojshëm.

Këto parashikime duhet të kryhen sipas modelit të përcaktuar në shtojcën 1 të udhëzimit dhe mbajtësi i së drejtës hidrokarbure duhet të caktojë një punonjës në mënyrë të përhershme, i cili të njoftojë me shkrim pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve dhe Agjencisë Kombëtare së Burimeve Natyrore, me vjetërsi të mjaftueshme pune për të pasur mundësi për akses në informacionin e kërkuar për t'u plotësuar në shtojcën 1 dhe që do t'i duhet të kontaktojë me DPT-në dhe AKBN-në për çështjet e parashikuara nga ky nen.

Afatet për dërgimin pranë DPT-së dhe AKBN-së të modelit të shtojcës 1 të plotësuar me të dhënat, janë brenda datës 30 qershor për parashikimin e parë dhe brenda datës 31 dhjetor për parashikimin e dytë.

DPT-ja dhe AKBN-ja, pasi të kenë marrë modelin e plotësuar me parashikimet e periudhës, me njoftim me shkrim, nëse e gjykojnë të nevojshme mund të kërkojnë nga mbajtësi i së drejtës të japë të dhëna të mëtejshme dhe më të hollësishme të parashikimeve. Mbajtësi i së drejtës duhet t'i depozitojë këto të dhëna brenda 7 (shtatë) ditëve nga marrja e njoftimit.

Në rastet kur një mbajtës i së drejtës hidrokarbure vihet në dijeni të fakteve që bëjnë materialisht të pasakta parashikimet më të fundit të përmendura më lart, atëherë mbajtësi i së drejtës duhet të njoftojë menjëherë DPT-në dhe AKBN-në dhe të japë informacion të përditësuar në lidhje me parashikimet që do të ndryshojnë.

Nëse një mbajtës i së drejtës hidrokarbure, nuk jep informacionin në lidhje me parashikimet, detajet ose përditësimet e mëtejshme, dënohet me gjobë sipas përcaktimit në nenin 26 të ligjit nr. 153/2020.

Hyrja në fuqi

Ky udhëzim hyn në fuqi me botimin në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I FINANCAVE
DHE EKONOMISË
Anila Denaj

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku

SHTOJCË 1
TË DHËNAT E MBAJTËSIT TË SË DREJTËS HIDROKARBURE

1	Kontraktori mbajtës i së drejtës hidrokarbure në zonën e kontratës	
	Titulli i kontratës për hidrokarbure (kërkim-vlerësim, prodhim-zhvillim)	
2	Zona/t për zhvillim-prodhim të miratuara brenda zonës së kontratës	
	a) Operacionet hidrokarbure zhvillohen para/pas datës efektive sipas PoD të miratuar	
	b) Operacionet hidrokarbure zhvillohen pas datës efektive si shtojcë në PoD e miratuar	
	c) Rezervuari/rezervat hidrokarbure ndodhen brenda zonës së kontratës	
	d) Rezervuari/rezervat hidrokarbure ndodhen pjesërisht brenda zonës së kontratës dhe pjesërisht brenda një zone tjetër kontrate	
	e) Rezervuari/rezervat hidrokarbure ndodhen pjesërisht brenda zonës së kontratës dhe pjesërisht brenda një zone tjetër në/jashtë kufirit tokësor të RSH	
3	Nënkontraktori mbajtës i së drejtës hidrokarbure sipas një marrëveshje me Kontraktorin	
	a) kryen operacionet hidrokarbure që zhvillohen para/pas datës efektive sipas PoD të miratuar	
	b) kryen operacionet hidrokarbure që zhvillohen pas datës efektive si shtojcë në PoD e miratuar	
4	Parashikimi i aktivitetit hidrokarbur 6-mujor në zonën e kontratës sipas titullit, për:	
	a) Buxhetin dhe burimet, afatet dhe kushtet e financimit të operacioneve hidrokarbure	
	b) Kostot preventive sipas titullit (në kërkim, vlerësim, prodhim, zhvillim)	
	c) Kostot kapitale shtesë (në zonën e kontratës, në zonën e zhvillimit, nga ndryshimi i titullit etj.)	
	d) Sasitë e prodhimit të fluideve hidrokarbure, shitjet brenda/jashtë, çmimet	
	e) Detyrimet sovrane, Albpetrol, AKBN, kontraktuale	
	f) Detyrimet për interesa, shlyerje borxhi	
	g) Rendi i shpërndarjes dhe kryerjes së pagesave	
	h) Llogaritja, mënyra e llogaritjes së detyrimeve fiskale dhe të ardhurave të tjera ndaj shtetit shqiptar	